

“

*Ik snap
Judas wel*

Max Peuten

Je beste vriend verraden. Max Peuten denkt niet dat hij het ooit zou doen. Maar hij snapt wel waarom de apostel Judas het deed.

“Hij was teleurgesteld in Jezus. En ook wel een beetje naïef.”

De 22-jarige theatermaker uit Venlo zag een droom in vervulling gaan, toen hij gevraagd werd om een van de hoofdrollen in de Passiespelen te vertolken. Nu maar hopen dat hij dit jaar nog aan spelen toekomt.

Tekst: Matheu Bemelmans / Foto's: John Peters

De Passiespelen van Tegelen zijn al 90 jaar een begrip. Elke jaar vijf wordt het lijdensverhaal van Jezus door amateurtoneelspelers uit de regio nagespeeld. De laatste edities steeds met een nieuw script. In 2020 zouden de 21e Passiespelen plaatsvinden, maar deze werden vanwege corona verplaatst naar dit jaar. Half april zou de uitgestelde première zijn, maar deze is inmiddels ook weer opgeschoven. De onzekerheid is niet gemakkelijk voor de honderden vrijwilligers, die zich intussen al meer dan twee jaar op de uitvoeringen voorbereiden. Een van hen is Venlonaar Max Peuten. Hij speelt de rol van Judas Iskariot, de apostel die Jezus overleverde aan de Romeinen.

Moet je niet uit Tegelen komen om aan de Passiespelen mee te mogen doen?

"Vroeger wel. Nu zijn er open audities. Er is zelfs iemand uit Eindhoven die meedoet. Maar er zijn nog steeds hele families uit Tegelen bij de Passiespelen betrokken. Ik doe mee, omdat ik een echt theaterdier ben."

"Ik ben altijd actief geweest in het amateurtoneel en in de carnavalswereld. Ik wilde het ook professioneel gaan doen en daarom heb ik een artiestenopleiding gevolgd. Maar op een gegeven moment werd het me te serieus. De passie ging eraf. Nu werk ik bij een opticien. Dat is een heel andere wereld. Maar om goed met klanten om te kunnen gaan, moet je soms ook een beetje toneel spelen. Op de planken sta ik nu alleen nog in mijn vrije tijd."

Hoe ben je bij de Passiespelen terechtgekomen?

"Wij gingen thuis altijd veel naar het theater. In 2015 zijn we met het hele gezin naar de vorige uitvoering van de Passiespelen gaan kijken. Ik vond het geweldig. Toen dacht ik al: wat zou ik daar graag een keer in meespelen. Abbie Chalgoum, die toen de rol van Jezus speelde, was mijn mentor op school. Later leerde ik bij de Venlose Revue ook regisseur Cees Rullens kennen. Hij vroeg of ik niet auditie wilde doen voor de Passiespelen. De acteur die Judas zou spelen, had de rol teruggegeven."

Hoe is het om mee te doen?

"Ik wist vooraf niet goed wat ik moest verwachten. Ik had me goed ingelezen. Je speelt een religieus stuk. Maar intussen heb ik ontdekt dat het over veel meer gaat dan over geloof. Met de spelers en de mensen achter de schermen vorm je een hechte groep. Je bouwt samen iets op. Je leeft samen ergens naartoe. We zijn ook met een aantal mensen naar Jeruzalem geweest om te zien waar het allemaal gebeurd is." >

**Mijn
GELOOF**

“

*Woorden als
'heb lief' en
'kijk om naar
een ander' krijgen
opeens een veel
diepere betekenis*

Interview

"Door de tekst die je moet uitspreken, ga je ook meer nadenken. Woorden als 'heb lief' en 'kijk om naar een ander' krijgen opeens een veel diepere betekenis. Je denkt: zo wil ik ook in het leven staan. Het mooie van de Passiespelen is dat er heel veel in zit dat ook nu actueel is: wie vertelt de waarheid, wat is politiek, hoe ga je om met voor- en tegensanders? Het verhaal is te betrekken op allerlei kwesties die nu ook spelen."

Je speelt de rol van Judas.

Dat is wel de 'bad guy' in het verhaal.

"Dat dacht ik aanvankelijk ook. Ik heb ook wat films over het lijdensverhaal bekeken en Judas wordt steeds neergezet als de slechterik. Maar door het repetitieproces ga je je ook in het personage verdiepen en dan ontdek je dat Judas eigenlijk een heel trouwe volgeling van Jezus was. Maar hij is ook ongeduldig. Jezus beloofde de tempel af te breken en in drie dagen weer op te bouwen. En dat gebeurt maar niet. Hij denkt: laat toch die engelen uit de hemel komen om je te helpen. Judas is ook naïef. Hij neemt alles heel letterlijk. De symboliek in de woorden van Jezus gaat hem boven de pet. Ja, hij verraadt Jezus. Maar zijn intentie was aanvankelijk goed. Ergens in de tekst moet ik als Judas tegen Jezus zeggen: 'Ik heb alles onder controle, alles komt goed. Laat die legers van engelen maar komen.' Maar Jezus laat zich niet uitdagen. En dan wordt Judas gek van waanzin. Uiteindelijk pleegt hij zelfmoord. Wat overigens nog een heel gedoe is op een Bühne in tijden van corona. Want om mezelf zogenaamd op te hangen, moet ik geholpen worden en mijn vriendin is de enige die dat mag doen. Alle anderen moeten op anderhalve meter blijven."

Ik ben Judas niet.

Ik ben Max die Judas speelt.

Waarom wilde je de rol van Judas spelen?

"Heel praktisch, omdat die nog vrij was. Maar ik had vooraf wel gedacht: als je ooit aan de Passiespelen mee mag doen, dan als Jezus, Pilatus of Judas. Die rol van Judas, daar zit heel veel in. Hij is goedgelovig. Hij is naïef. Als speler biedt je dat heel veel mogelijkheden. Bij het amateurtoneel moest ik altijd de boerenknecht of de verliefde jongere spelen. Dit is gelukkig eens iets totaal anders."

Herken je in de rol ook iets van jezelf?

"Als je toneelspeelt, ga je je de rol die je moet spelen eigen maken. Maar ik ben niet Judas. Ik ben Max die Judas speelt. Ik probeer wel zo dicht mogelijk bij hem te komen. Ik geloof niet dat ik mijn vrienden zou verraden. Maar ik snap wel waarom hij het gedaan heeft. Vanuit een positieve betrokkenheid. Hij dacht echt: als Jezus nu veroordeeld wordt, dan moet de hemel wel ingrijpen. Maar zijn plan werkte niet. In onze uitvoering doen ook de ouders van Judas mee. Zij vragen zich vertwijfeld af wat er toch met hun zoon is gebeurd. Terwijl een eindje verderop Maria bij haar zoon staat en zich dezelfde vraag stelt. Dan wordt het opeens een heel menselijk verhaal."

De Passiespelen zouden vorig jaar al plaatsvinden.

Maar door corona gingen de voorstellingen toen ook al niet door. Hoe was dat?

"Je voelde het aankomen, omdat er allerlei dingen niet door konden gaan. Wij zaten midden in het repetitieproces en stonden vlak voor de première. In principe was de hele voorstelling klaar. Het decor was klaar, de kleding was klaar. We hadden maandenlang in een zaal gerepeteerd met de tekstspelers en we waren net met de buitenrepetities begonnen met de figuranten en het koor. We waren eigenlijk alleen nog maar aan het finetunen. We hadden zo kunnen spelen. Iedereen had zich erop ingesteld dat we van mei tot september elke zondag zouden spelen. Ik had geen vakantie gepland en opeens viel dat allemaal weg en hadden we de hele zomer vrij. Het is wel gek als je zo naar iets toegeleefd hebt en het gaat opeens niet door." >

Het is een prachtig verhaal over pijn en liefde. Juist in dit coronajaar krijgt dat nog meer nadruk: het gaat niet alleen om geld, maar ook om samen delen. Ik heb er wel wat mee.

En nu is de uitgestelde première weer uitgesteld.

Teleurgesteld?

“Ook dat zagen we natuurlijk aankomen. Toen begin dit jaar de lockdown steeds verlengd werd, was op een gegeven moment wel duidelijk dat we niet half april al een voorstelling zouden kunnen geven. Ik sta er heel dubbel in. Enerzijds denk ik: misschien kunnen we later dit jaar nog beginnen. En anderzijds is het misschien maar beter om het helemaal uit te stellen tot de volgende cyclus over vier jaar.”

Maar dan is alle inspanning voor niets geweest.

“Het zou natuurlijk heel zuur zijn, maar ik moet zeggen dat ik ook ontzettend veel van de repetities heb opgestoken. Als de voorstellingen helemaal niet door kunnen gaan, dan is het bezoek aan Jeruzalem het hoogtepunt geweest. Dat heeft ook veel indruk gemaakt.”

Als jullie dit jaar wel nog kunnen spelen, hoe gaat dat dan?

“Cees, de regisseur, heeft het stuk ingekort tot een uur en een kwartier. Daardoor kunnen we twee voorstellingen op een dag geven. Dat is weer een heel nieuwe uitdaging, want je moet je twee keer op een dag opladen om een goede uitvoering neer te zetten. En we moeten nu steeds anderhalve meter afstand van elkaar houden. We repeteren ook alleen maar buiten om geen enkel risico te nemen. Een keer zelfs in de stromende regen. Ik was doorweekt. Het lastigste van dat jaar pauze was dat ik de tekst weer opnieuw moest leren. Na al die maanden was er toch wel het een en ander weggezakt. Maar de rol weer oppakken, ging bijna als vanzelf. Spelen blijft spelen. In deze rare coronatijd is dat ook een uitlaatklep.”

Stel dat we dit jaar nog naar de Passiespelen kunnen gaan kijken, zien we dan in 2021 een andere voorstelling dan jullie in 2020 voor ogen hadden?

“Op een bepaalde manier is het stuk sterker en krachtiger geworden. We leven in een tijd waarin veel niet mag. Ook op het toneel niet. Zo’n scène als de Pietà, waarbij Maria haar dode zoon in de armen neemt, kan dus vanwege corona niet. Maria moet letterlijk op afstand blijven, maar daardoor wordt die scène nog intenser: de moeder die niet meer bij haar zoon kan komen. Bij mijn eigen rol kan nu de Judaskus niet meer. Dat hebben we vervangen door een knikje. Iedereen die komt kijken, kent het verhaal en snapt wat daar op dat moment gebeurt. Op het toneel hoef je bruin niet bruin te kleuren. Gewoon een knikje zegt in dit geval genoeg.”

Is het met die anderhalve meter nog wel leuk om te spelen?

“Ik improviseer op het toneel graag. Als ik voel dat ik moet gaan zitten, ga ik zitten. Als ik naar links wil lopen, loop ik naar links. Dat kan nu niet meer. Ik moet meer nadenken over waar ik sta en hoe ik loop. Daardoor is het voor ons als spelers wat technischer geworden, maar niet minder leuk om te doen.”

Hem achterna

De Passiespelen worden sinds 1931 eens in de vijf jaar in Tegelen opgevoerd in openluchttheater De Doolhof. Eigenlijk zouden de uitvoeringen al in 2020 plaatsvinden, maar deze werden vanwege corona uitgesteld. De nieuwe première was gepland op 18 april van dit jaar, maar is opnieuw uitgesteld. De organisatie hoopt dat de aangepaste uitvoeringen dit jaar nog op een verantwoorde wijze kunnen plaatsvinden. Actuele informatie is te vinden op www.passiespelen.nl

Interview

Jullie beelden het lijdensverhaal van Christus uit. Wat zegt jou dat persoonlijk?

“Ik ben katholiek opgevoed en ging vaak met mijn oma naar de kerk. Het verhaal ken ik dus al jaren. Toen ik in Tilburg theater studeerde, hebben we het ook bestudeerd. Het is een prachtig verhaal over pijn en liefde. Juist in dit coronajaar krijgt dat nog meer nadruk: het gaat niet alleen om geld, maar ook om samen delen. Ik heb er wel wat mee. Ik heb het nooit vervelend gevonden om naar de kerk te gaan. Tijdens het bezoek aan Jeruzalem ben ik nog meer gaan nadenken over wat daar nu echt gebeurd is. Als je in de Heilig Grafkerk loopt of bij het Meer van Galilea staat, voel je dat je op een bijzondere plek bent.”

Op zich is het wel bijzonder dat iemand van jouw leeftijd zo intensief met een bijbelverhaal bezig is.

“Gelukkig zijn er wel meer jongeren bij de Passiespelen betrokken. Maar het klopt wel dat ik altijd veel over het geloof heb nagedacht en er ook veel gesprekken over heb gevoerd. Ook op de repetities met medespelers. Waarom doen bepaalde personages wat ze doen? De regisseur geeft daar ook alle ruimte voor. We hebben wel repetities gehad waarop we meer gepraat hebben dan gespeeld.

Daardoor krijg je veel meer inzicht in het verhaal. De tekst die we nu gebruiken, is veel moderner dan die van vorige uitgaven. De vrouwenrollen komen ook veel meer naar voren. De titel van deze uitvoering luidt ‘Hem achterna’ en als je er over nadenkt, snap je waarom Judas dat wilde. Hij geloofde in Jezus.”

Wil je in de volgende editie van de Passiespelen weer meedoen?

“Dat vind ik moeilijk om nu al te zeggen. Wat er over een paar jaar komt aanwaaien, zien we dan wel weer. Laten we eerst maar eens zien of we dit jaar aan het spelen komen. We hebben er heel lang naartoe geleefd. Samen met de andere spelers ben je één grote familie. Het repetitieproces is een heel bijzondere ervaring geweest, maar ik zou het zeker jammer vinden als we dit jaar niet meer kunnen spelen. Het is altijd een ideaal van me geweest om aan de Passiespelen te mogen meedoen. Zeker als je graag theater maakt, is het een enorme uitdaging. Ik doe niets liever dan spelen. Een groter podium is hier in de regio niet te vinden.”

Max Peuten

Max Peuten werd in 1998 in Venlo geboren. Hij volgde theateropleidingen in Venlo en Tilburg. Hij werkt nu bij een opticien en is zijn vrije tijd bij theaterproducties betrokken. In de Passiespelen speelt hij de rol van Judas. Hij woont samen met zijn vriendin, die ook bij de Passiespelen betrokken is.

MIJN GELOOF